

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

Завідувач(ка) кафедри,
д. наук з держ.упр, проф.
_____ **Ігор ПРИХОДЬКО**
« ____ » _____ **20__ р.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: **УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ**
ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Ступінь вищої освіти: Магістр

Здобувач (ка)

Катерина ЛЕГКОСТУП

Науковий керівник,
д. е.н., професор

Галина ПАВЛОВА

Дніпро – 2023

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Обліку і фінансів

Кафедра: Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою

Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Ступінь вищої освіти: Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____
« ____ » _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

на підготовку кваліфікаційної роботи

Легкоступ Катерина Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Удосконалення обліку та ефективність використання основних засобів на підприємстві

Науковий керівник: Павлова Галина Євгенівна д.е.н., професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по ДДАЕУ від « ____ » _____ 20__ року № _____

2. Термін подання здобувачем роботи: _____

3. Вихідні дані до роботи: Законодавчі, нормативно-правові акти та інструктивні матеріали по темі дослідження, річні звіти ТОВ «Агро-Світ», дані аналітичного та синтетичного обліку, періодична література, праці провідних науковців - економістів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ; Теоретичні і методичні засади ефективності задіяння та підходи до обліку основних засобів на підприємствах; Стан та удосконалення обліку основних засобів на підприємстві; Оцінювання та ефективність експлуатації основних засобів у підприємствах регіону; Висновки та пропозиції

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Економічна сутність категорії «основні засоби», концептуальні характеристики основних засобів, Творення і відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств, Основні шляхи оцінювання основних засобів сільськогосподарських підприємств, Характеристика показників забезпеченості і ефективності затребування основних засобів сільськогосподарських підприємств, Склад і динаміка майна за балансом підприємства, Оцінка капіталу ТОВ «Агро-Світ» за 2017-2021 рр., тис. грн., Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Агро-Світ», опрацювання документів з обліку основних засобів, Надання інформації про основні засоби, Кореспонденція рахунків з обліку основних засобів у ТОВ «Агро-Світ» за вересень-листопад 2021 р. (витяг), Надана модель відтворення основних засобів у ТОВ «Агро-Світ», Динаміка показників розміру процесу виробництва, Розмір та структура чистого доходу від реалізації сільськогосподарської продукції, фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств, Забезпеченість основними засобами у ТОВ «Агро-Світ», Роль факторів на фондоозброєність у ТОВ «Агро-Світ», Механізм відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні і методичні засади ефективності задіяння та підходи до обліку основних засобів на підприємствах	листопад 2022 р.	
2	Стан та удосконалення обліку основних засобів на підприємстві	грудень 2022 р.	
3	Оцінювання та ефективність експлуатації основних засобів у підприємствах регіону	січень 2023 р.	
4	Висновки та пропозиції, вступ	лютий 2023 р.	
5	Список використаних джерел, вступ, оформлення роботи	лютий 2023 р.	

Здобувачка

(підпис)

Легкоступ К.В.
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(підпис)

ПавловаГ.Є.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	5
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАДІЯННЯ ТА ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	9
1.1 Сутність основних засобів і особливості їх творення у підприємствах	9
1.2. Методичні засади аналізу ефективності використання основних засобів у підприємствах	13
1.3. Підходи, які сприяють обліку основних засобів у підприємствах	16
Висновки до 1 розділу	18
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	19
2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства	19
2.2. Первинна документація для обліку основних засобів на підприємстві	24
2.3. Облік основних засобів на підприємстві та його вдосконалення	28
Висновки до 2 розділу	34
РОЗДІЛ 3. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ПІДПРИЄМСТВАХ РЕГІОНУ	32
3.1. Природно-економічна оцінка та її вплив на сільськогосподарські підприємства	32
3.2. Аналітична оцінка і економічна ефективність основних засобів у підприємствах	36

3.3. Пріоритетне підвищення економічної ефективності основних засобів у сільськогосподарських підприємствах	42
Висновки до 3 розділу	43
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
ДОДАТКИ	53

РЕФЕРАТ

Тема: **«Удосконалення обліку та ефективність використання основних засобів на підприємстві»**

Кваліфікаційна робота містить: 65 с., 14 рис., 19 табл., 6 додатків, 30 літературних джерела.

Об'єкт дослідження є процес придбання та знаходження основних засобів в умовах ринку сільськогосподарських підприємств та регіону.

Предмет дослідження є сукупність теоретичних, методологічних і практичних аспектів проблем створення та продуктивного задіяння основних засобів, а також облік основних засобів на підприємстві.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних основ і здійснення практичних вмінь обліку основних засобів та аналізу економічної ефективності їх застосування в ринкових умовах.

Методи дослідження. Основою дослідження є діалектичний метод пізнання та системний підхід, використання методу абстрактно логічне, а саме аналіз та синтез, індукція та дедукція, аналогія та зіставлення, крім цього методу в порівнянні графічного зображення аналізів низки динаміки та табличного надання, застосовано метод рейтингових оцінок.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

Облік, удосконалення, ефективність, використання, основні засоби, підприємство.

KEYWORDS

Accounting, improvement, efficiency, use, fixed assets, enterprise.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Стрімка зміна параметрів зовнішньої сфери діяльності підприємств призводить до знаходження дій, які зможуть знайти вирішення економічних соціальних проблем з організацією та технічним оснащенням господарського використання потужних матеріально-технічних баз.

Крім того в галузі складна ситуація з технічного оснащення виробництва структур основними засобами. Їх склад та кількісні характеристики дослідження технічного оснащення підприємств, а саме фіксації задіяння основних засобів знайшли висвітлення у наукових працях вітчизняних вчених-аграріїв: А. Андрийчука, И. Бланко, О. Григоровскої, М. Демьяненко, А. Черкасова.

Обґрунтування теми дослідження потребує формування та ефективності застосування основних засобів сільськогосподарського підприємства. У ринкових умовах з метою підвищення рівня конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції у забезпеченні їх розвитку сутність категорії основних засобів з позиції обліку основних засобів сільськогосподарських підприємств дискусійна і вимагає обробки.

Актуальність теоретичної та практичної значимості необхідна пошуку дій для шляхів формування та підвищення ефективності впровадження основного засобу господарської компанії в умовах ринку визначили вибір теми кваліфікаційної роботи.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних основ і здійснення практичних вмінь обліку основних засобів та аналізу економічної ефективності їх застосування в ринкових умовах.

Реалізація поставленої мети зумовлює вирішення задач:

- розширити розуміння економічної сутності категорії основні засоби та висвітлити особливості їх формування на підприємствах;

- вивчити методичні засади аналізу ефективності застосування основних засобів на підприємствах;
- окреслити підходи щодо забезпечення обліку основних засобів на підприємстві;
- проаналізувати показники фінансової економічної характеристики та діяльності ТОВ «Агро-Світ»;
- прорахувати оцінку стану обліку основних засобів на підприємстві;
- намітити шляхи удосконалення облік основних засобів на підприємстві;
- провести оцінку природно-економічних відмінностей та дослідити їх вплив на господарювання сільськогосподарські підприємства та району;
- провести аналіз економічної ефективності використання основних засобів сільськогосподарської підприємства району;
- обґрунтувати основні шляхи підвищення економічної ефективності основних засобів підприємства.

Об'єкт дослідження є процес придбання та знаходження основних засобів в умовах ринку сільськогосподарських підприємств та регіону.

Предмет дослідження є сукупність теоретичних, методологічних і практичних аспектів проблем створення та продуктивного задіяння основних засобів, а також облік основних засобів на підприємстві.

Методи дослідження. Основою дослідження є діалектичний метод пізнання та системний підхід, використання методу абстрактно логічне, а саме аналіз та синтез, індукція та дедукція, аналогія та зіставлення, крім цього методу в порівнянні графічного зображення аналізів низки динаміки та табличного надання, застосовано метод рейтингових оцінок.

Інформаційна база. Інформаційну базу дослідження склали законодавчі акти України, статичні матеріали державної служби статистики, монографічна література, наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених, періодичних виданнях з бухгалтерського обліку, економіки, матеріали науково-практичних конференцій, а також фінансова та статистична звітності

сільськогосподарських підприємств Павлоградського району Дніпропетровської області.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у науковому обґрунтуванні теоретичних аспектів розробки практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання основних засобів та обґрунтування практичних рекомендацій щодо обліку основних засобів у сільськогосподарських підприємствах.

Практичне значення одержаних результатів. Основні результати дослідження сприятимуть підвищенню ефективності використання основних засобів позову господарськими підприємствами, а також визначають можливість застосування низки положень випускної кваліфікаційної роботи для подальшого здійснення науково-дослідних робіт у сфері бухгалтерського обліку.

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням, всі розробки пропозиції, що містять у роботі, виконані особисто авторам.

Апробація результатів роботи. Основні положення дослідження обговорювалися на наукових семінарах кафедри обліку оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою та матеріалах XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи».

Кваліфікаційна робота містить: 59 с., 14 рис., 19 табл., 6 додатків, 30 літературних джерела.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАДІЯННЯ ТА ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

1.1. Сутність основних засобів і особливості їх творення у підприємствах

На основі економічної сутності основних засобів необхідно відмітити спільні моменти, які представлені загальними концепціями (рис. 1.1).

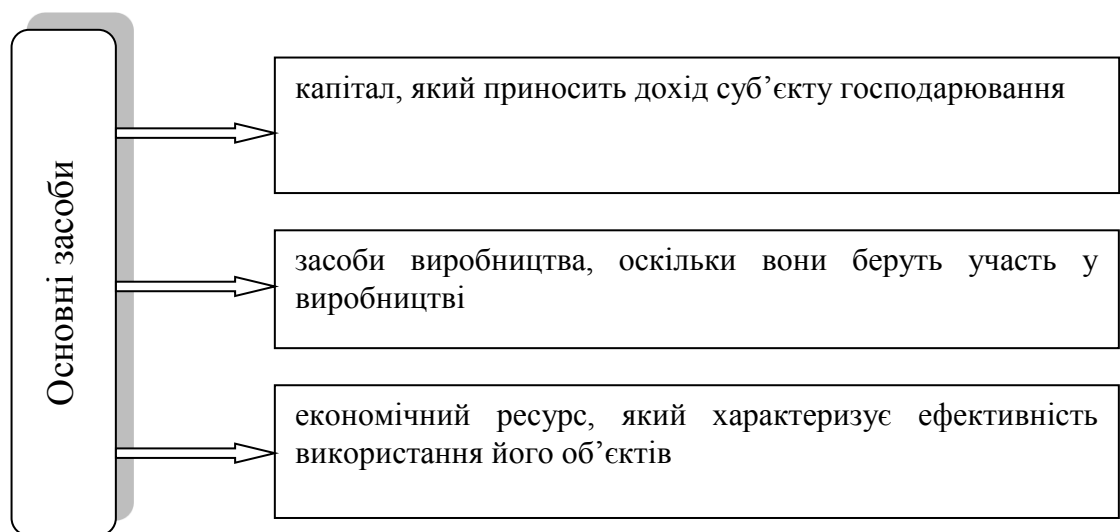

Рис. 1.1. Основні концептуальні характеристики основних засобів

Критерії основних засобів активами схематично показано в такому вигляді, як на рисунку 1.2.

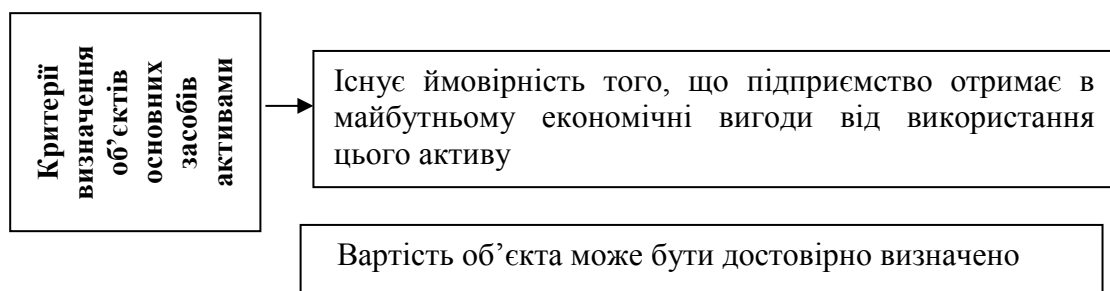

Рис.1.2. Критерії означення основних засобів активами

Досліджуючи сутність основних засобів і означаючи їхню роль у діяльності суб'єктів підприємництва, а саме сільськогосподарських підприємств, головним аспектом є натурально-речова їх форма. Згідно Податкового кодексу України п. 145.1. класифікація основних засобів і мінімально визначених строків їх амортизації, наведено на рис 1.3.

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання. років
група 1 земельні ділянки	-
група 2 - капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані	15
група 3 – будівлі	20
споруди	15
передавальні пристрої	10
група 4 - машини та обладнання, з них:	5
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень	2
група 5 - транспортні засоби	5
група 6 - інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
група 7 - тварини	6
група 8 - багаторічні насадження	10
група 9 - інші основні засоби	12

Рис. 1.3. Класифікація основних засобів згідно Податкового кодексу

Означення способів оцінки, то їх коротко представлено в таблиці 1.1.

За будь-якого ладу суспільних відносин процес відтворення має відновлюватись. З позиції характеристики відтворення основних засобів можна класифікувати, розглядаючи відтворення основних засобів як просте, і звужене [42].

Таблиця 1.1.

Способи оцінки основних засобів (необоротних активів) та їх визначення

Спосіб оцінки	Визначення
Балансова або первісна вартість	Історична (фактична) собівартість основних засобів у сумі грошових коштів, або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих) на дату придбання (створення) основних засобів
Справедлива вартість	Сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операцій між обізнаними, заінтересованими та незалежними сторонами
Переоцінена первісна вартість	Вартість основних засобів після їх переоцінки
Залишкова вартість	Первісна вартість, за винятком суми зносу
Ліквідаційна вартість	Сума грошових коштів (або вартість інших активів), яку підприємство сподівається отримати від реалізації (ліквідації) об'єктів основних засобів після закінчення строку їх корисного використання, за винятком витрат, пов'язаних з їхньою ліквідацією

Вважаємо, що відновлення основних засобів є процесом їхнього надходження і виготовлення, а відтворення основних засобів – це так званий процес їхнього поновлення, з метою означення діяльності суб'єктів підприємництва необхідною кількістю основних засобів з відповідними якісними характеристиками (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств

Сучасна економіка поставили перед сільськогосподарськими підприємствами всіх форм власності ряд проблем, основними з яких є: функціонування для них умов зростаючої конкуренції, зменшення ринку реалізації як через високі ціни на продукцію, так і через неплатоспроможність споживачів; винахід інших партнерів, постачальників техніки, матеріалів; зазначення раціональної ціни і розрахунків за отримані матеріально-технічні одиниці в обмеженості фінансових ресурсів [35].

Частота здійснення переоцінки залежить від коливань справедливої (реальної) вартості основних засобів. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату переоцінюються всі об'єкти основних засобів, до якої належить об'єкт.

Схема переоцінки основних засобів наведена на рисунку 1.5.

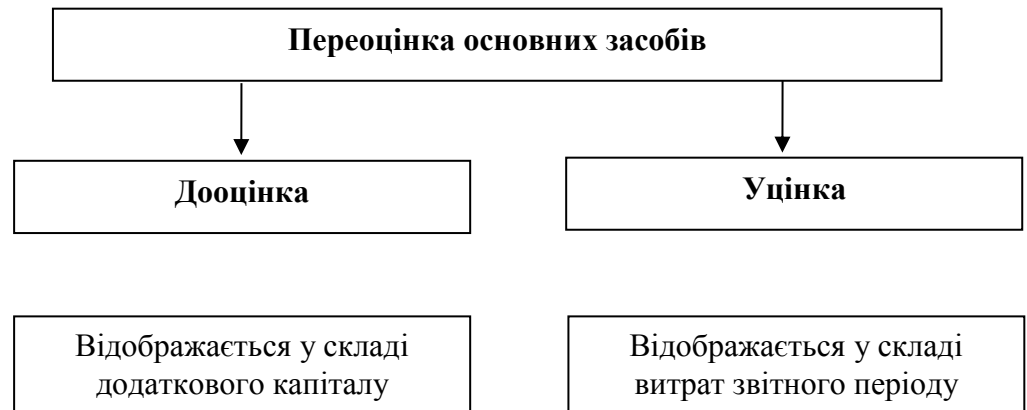

Рис. 1.5. Схема переоцінки основних засобів

Переоцінена первісна вартість і сума зносу об'єкта основних засобів визначається перемноженням відповідно первісній вартості і зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки.

1.2. Методичні засади аналізу ефективності використання основних засобів у підприємствах

З метою вирішення проблемних аспектів, пов'язаних з підвищенням ефективності задіяння основних засобів сільськогосподарських підприємств, оприділемо напрямки здійснення аналізу (рис. 1.6).

Рівень ефективності сільськогосподарського господарювання досягається за умови оптимального застосування основними засобами, яке передбачає оптимізацію їх складу і структури (табл. 1.2).

Збільшення відповідних показників за умови мобілізації внутрішніх резервів, відображається на я використанні усіх видів ресурсів. Основну роль у процесі виконує система менеджменту всіх процесів.

Рис. 1.6. Основні напрямки аналізу основних засобів сільськогосподарських підприємств

Економісти причетні до показників ефективності основних засобів відносять значення фондівддачі і фондомісткості продукції, так як дані позначення як загальні визначення ефективності основних виробничих засобів. На думку Н. В. Довгалюк, щодо показників неправомірно, оскільки на рівень фондівддачі і фондомісткості продукції впливає спеціалізація і структура виробництва, диспаритет цін на продукцію промисловості, споживається у сільському господарстві і цін на продукцію сільськогосподарських товаровиробників. При визначені цих показників річний обсяг продукції зіставляється з вартістю основних засобів, яка

сформована не за один рік і як правило, не відповідає реальній їх вартості [37].

Таблиця 1.2

Характеристика показників забезпеченості і ефективності застосування основних засобів сільськогосподарських підприємств

Показник	Порядок розрахунку	Економічна сутність
Фондоозброєність	Відношення середньорічної вартості основних виробничих засобів до середньорічної чисельності працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві	забезпеченість персоналу підприємства основними засобами
Фондозабезпеченість	Відношення середньорічної вартості основних виробничих засобів до площі сільськогосподарських угідь	забезпеченість виконання технологічних операцій при виробництві продукції рослинництва
Фондомісткість	Відношення середньорічної вартості основних виробничих засобів до вартості валової продукції сільськогосподарського виробництва (в постійних цінах 2010 р.)	вартість основних засобів, яка припадає на кожну грошову одиницю виробленої продукції
Фондовіддача	Відношення вартості валової продукції сільськогосподарського виробництва (в постійних цінах 2010 р.) до середньорічної вартості основних виробничих засобів	віддача від кожної гривні, вкладеної в основний засіб
Рентабельність	Відношення операційного прибутку до середньорічної вартості основних засобів підприємства	величина отриманого прибутку на кожну гривню, вкладену в основний засіб

Оцінивши забезпеченість сільськогосподарських підприємств цим ресурсом необхідним є дослідження результативності зосновних засобів, значеннями, які її визначають є: фондовіддача, фондомісткість, рентабельність. Самими основними є : фондовіддачі і рентабельності.

1.3. Підходи, які сприяють обліку основних засобів у підприємствах

Основою функціонування організації є наявність основних засобів.

Господарюючий фон на підприємстві не дійсний без такої складової, як матеріально - технічної складової підприємства; вона показує на сьогоденний рівень діяльності та ефективності.

Певну долю у сумі активів підприємства займають гроші і є однією з найважливіших об'єктів фінансового обліку.

Стабільність підприємств великою мірою завісить від затребування дієвих інструментів управління. Їхня реалізація вимагає затребування широкого спектру інформації, можливість здійснювати якої з'являється при створенні певного обліково-аналітичного визначення.

Недостатній рівень достовірності та своєчасності інформації, який підлягає аналітичній обробці про здійснення операцій з переміщення, задіяння, визначення, відновлення (ремонт) та покращення експлуатації основних засобів, перешкоджає визначенню управлінських рішень для здійснення конкурентоспроможності підприємства. Тому, оптимальні інформаційні потоки для потреб керівництва підприємства, ці моменти необхідно вирішувати.

Однією з визначень обліку основних засобів є подання повної, достовірної та достовірної інформації про них. Визначення «основні засоби» має інтерпретацію, яка зумовлює необхідність пізнання сутності та концепції основних засобів.

Методика обліку основних засобів складна та не визначена. Недоліки в законодавстві спонукають до бар'єрів для стандартизації та оптимізації обліку.

Певна кількість активів - це основні засоби. Зачасту це актив, що має термін застосування більше одного року, не споживається весь відразу, але

поступово зношується і переносить свою вартість на вартість продукції.

Основні засоби поділяються на три основні групи:

- а) довгострокові нематеріальні,
- б) довгострокові матеріальні,
- в) довгострокові фінансові.

Основною характеристикою довготривалого нематеріального активу є нематеріальна природа зі терміном більше одного року .

До цієї категорії відносяться:

- Дослідження,
- автоматизація,
- роялті,
- дозволи на викиди та пільгові ліміти,
- малі довгострокові нематеріальні активи,
- інші довгострокові нематеріальні активи. (

Невеликі довгострокові нематеріальні - це ті, яких термін перевищує один рік.

Матеріальний актив - це актив, що має матеріальну сутність і термін перевищує один рік.

До цієї категорії входять:

- підстави,
- будівлі,
- окремі матеріальні рухомі речі та їх колекції,
- вирощувальні одиниці беззмінних насаджень,
- невеликі довгострокові матеріальні активи,
- інші довгострокові матеріальні активи.

Висновки до 1 розділу

1. Вирішення задач, які задовольняють відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств вимагає науково-обґрунтованого підходу до задіяння механізму державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників і підвищення фінансового менеджменту

2. Вирішення аспектів означає збільшення готової продукції підприємства, підвищення віддачі створеного свого потенціалу і більше задоволення потреб працівників, зменшення собівартості продукції, збільшення рентабельності підприємства та підвищення ринкової вартості підприємства.

3. Для ліквідації існуючих недоліків основних засобів та підвищення

ефективності їх задіяння в організації необхідне здійснення внутрішнього аудиту основних засобів відповідно до локального нормативного акта. Облік основних засобів має відбуватися до умов чинного законодавства у галузі обліку.

РОЗДІЛ 2. СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

Метою діяльності ТОВ «Агро-Світ» є здійснення підприємницької і господарської діяльності у сфері суспільного виробництва, які направлені на вироблення та реалізацію продукції, робіт та послуг цінового характеру, шляхом об'єднання матеріальних, фінансових та інтелектуальних ресурсів.

Підприємство характеризується вигідним місцезнаходженням: вигідним розташуванням пунктів реалізації продукції і стійкими логістичними шляхами. Підприємство має прекрасні обставини для діяльності інфраструктури.

ТОВ «Агро-Світ» має право здійснювати будь-яку діяльність, яка не суперечить законодавству та видами діяльності є:

- виробляти сільськогосподарські культури (зернобобові, технічні, кормові), елітні сорти культур на насіння та здійснювати їх реалізацію;
- щодо промислової переробки продукції це переробка продукції рослинництва та тваринництва.

В господарстві облік здійснюється за Журнально-ордерною формою. У ТОВ «Агро-Світ» працює п'ять працівників в бухгалтерії (головний бухгалтер, заступник головного бухгалтера, бухгалтер з оплати праці, бухгалтер по рослинництву та тваринництву і касир).

Загальна площа сільськогосподарських угідь в 2021 році становила 3799 га, чисельність працівників – 134 особи.

Аналіз фінансового стану підприємства починаємо з визначення складу і динаміки майна згідно балансу (табл. 2.1.). У складі виділяються оборотні і необоротні кошти.

Таблиця 2.1

Склад і динаміка майна підприємства

Види активів (майна)	2 017р.	2 018р.	2 019р.	2 020р.	2 021р.	Відношення у % 2021 р. до 2017 р.
Майно - усього	70627,0	68176,0	70556,0	72514,0	72838,0	103,13
Необоротні активи	61627,0	59990,0	61769,0	63711,0	62853,0	101,99
Основні засоби	35689,0	33960,0	35744,0	37709,0	36854,0	103,26
Оборотні активи	9000,0	8186,0	8787,0	8803,0	9985,0	110,94
Оборотні виробничі фонди	4208,0	4775,0	5111,0	6080,0	5674,0	134,84
Виробничі запаси	1942,0	1736,0	1656,0	1851,0	2475,0	127,45
Фонди обігу	4792,0	3411,0	3676,0	2723,0	4311,0	89,96
Готова продукція і товари	3718,0	2644,0	3050,0	2181,0	3852,0	103,60
Поточна дебіторська заборгованість	1049,0	527,0	519,0	496,0	369,0	35,18
Грошові кошти і поточні фінансові інвестиції	25,0	240,0	107,0	46,0	90,0	360,00

Як видно з табл. 2.1, вартість майна підприємства збільшилася за звітний період на 2211 тис. грн., в 1,03 рази. У складі майна необоротні активи виросли за аналізований період на 1226 тис. грн., в 1,01 рази

Наявність джерел фінансування господарської діяльності (пасиву підприємства), що включає: статутний капітал і резерви, довгострокові позикові кошти, короткострокові позикові кошти. Вони поділяються на власні і позикові. У табл. 2.2 представлено аналіз динаміки складу пасивів підприємства.

Дані табл. 2.2 свідчать про збільшення вартості майна за звітний період на 2211 тис. грн., в 1,03 рази. Це показує збільшення коштів на 2342 тис. грн. (103,4%) і зменшенням запозиченого капіталу на 131 тис. грн. Крім того кредиторська заборгованість не виросла, а зменшилася на 163 тис. грн., позитивно відобразилася на діяльності підприємства.

Діяльність та фінансовий стан наведено в додатку А.

Таблиця 2.2

Оцінка капіталу ТОВ «Агро-Світ» за 2017-2021 рр., тис. грн.

Види пасивів (капіталу)	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	2021р.	Відношення у % 2021 р. до 2017 р.
Капітал - усього	70627,0	68176,0	70556,0	72514,0	72838,0	103,13
Власний капітал	68571,0	67098,0	69563,0	67784,0	70913,0	103,42
Статутний капітал	17792,0	17792,0	17792,0	17792,0	17792,0	100,00
Зобов'язання	2056,0	1078,0	993,0	4730,0	1925,0	93,63
Поточні зобов'язання	2056,0	1078,0	993,0	4730,0	1925,0	93,63
Кредиторська заборгованість	2056,0	1078,0	993,0	4730,0	1893,0	92,07

Дані додатка А вказують на те, що за звітний рік період 2017-2021 рр. є істотні зміни в наявності основних засобів. Вартість основних засобів зросла в 1,2 рази (в 2017 році підприємство придбало комбайн). Рівень придатності основних засобів до експлуатації залишається протягом періоду дослідження досить високим. При не великій ступені зношеності основних засобів у сільському господарстві 60 %, в ТОВ «Агро-Світ» даний показник коливається в межах 35-55 %. А підприємство надійно оснащене основними засобами у відповідності до потреб.

Вплив на величину прибутку, є рівень закупівельних цін на сировинні ресурси, які повинні бути не високими. Досягається це шляхом зменшення кількості посередників при закупівлі сировини, при якій застосовується цінова знижка. Динаміку фінансових результатів показано в Додатку Б.

Дані додатку Б свідчать, про найбільшу питому вагу має дохід від реалізації продукції: 123,84 % у 2017 році та 108,5 % за звітний рік. Усі інші доходи це доходи підприємства.

Фінансова стійкість підприємства характеризується системою фінансових коефіцієнтів. Вони визначаються як співвідношення показників

активу і пасиву балансу. Проаналізуємо показники фінансової стійкості підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Агро-Світ»

Показник	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	2021р.	Відношення у % 2021 р. до 2017р.
1. Показники структури капіталу						
Коефіцієнт автономії	0,97	0,98	0,99	0,93	0,97	100,28
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,03	0,02	0,01	0,07	0,03	90,79
Коефіцієнт фінансування	33,35	62,24	70,05	14,33	36,84	110,45
Коефіцієнт фінансового ризику	0,03	0,02	0,01	0,07	0,03	90,54
2. Показники стану оборотних активів						
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,10	0,11	0,11	0,06	0,11	112,24
Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	0,77	0,87	0,89	0,46	0,81	104,62
Коефіцієнт забезпеченості запасів	0,88	0,96	0,96	0,49	0,85	96,58
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,00	0,03	0,01	0,01	0,01	310,15
3. Показники стану основного капіталу						
Коефіцієнт реальної вартості майна	0,58	0,55	0,60	0,62	0,59	101,58
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	0,51	0,50	0,51	0,52	0,51	100,13
Коефіцієнт накопичення амортизації	0,43	0,45	0,47	0,49	0,50	115,31
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,15	0,14	0,14	0,14	0,16	108,78

Аналіз даних табл. 2.3 свідчить про великий рівень фінансової автономії підприємства. Це підтверджується коефіцієнтами автономії (0,97) і концентрації позичкового капіталу (0,03). Таким чином, підприємство не користується кредитами банків. Коефіцієнти забезпечення оборотних активів та маневреності робочого капіталу за період 2017-2021 рр. є порівняно високими $> 0,1$, що зумовлено рівнем робочого капіталу.

Згідно з даними Додатку В, підприємство, яке аналізується, характеризується великими показниками грошової платоспроможності і великими показниками швидкої та поточної ліквідності. Про це свідчать величини коефіцієнтів платоспроможності на кінець періоду. Це означає, вся сума поточних зобов'язань може бути погашена за рахунок оборотних засобів підприємства.

Якісними і кількісними критеріями ділової активності підприємства є: широта ринків реалізації продукції, які включають наявність постачання за кордон, репутація підприємства, ступінь плану основних показників господарської діяльності, забезпечення певних темпів їхнього росту, рівень ефективності використання ресурсів (капіталу), стійкість економічного росту (додаток Д).

Оборотність активів, яка показує скільки зароблено чистої виручки від реалізації продукції на одну одиницю коштів, інвестованих в активи, в 2021 р. зменшилась порівняно з 2017 р. на 28,29 %. Таким чином, ефективність використання господарством певних ресурсів погіршилася.

На основі аналізу та порівняння показників ділової активності ТОВ «Агро-Світ» 2021 року з 2017, то робимо узагальнення, що коефіцієнт обертання капіталу за досліджуваний період збільшується (на 23,33%) – це означає збільшення кругообігу засобів підприємства, крім того позитивна ситуація спостерігається у фондовіддачі необоротних активів – знизився на 22,91%.

Фінансовий стан ТОВ «Агро-Світ» відмічається як стійкий, так як за період дослідження 2017-2021 роки це підприємство мало високий рейтинг фінансового стану (Додаток Ж).

2.2. Первинна документація для обліку основних засобів на підприємстві

Всі первинні документи на підприємству, які складені різними службами, надходять до бухгалтерії, де вони обробляються і відображаються у облікові реєстри (рис. 2.1).

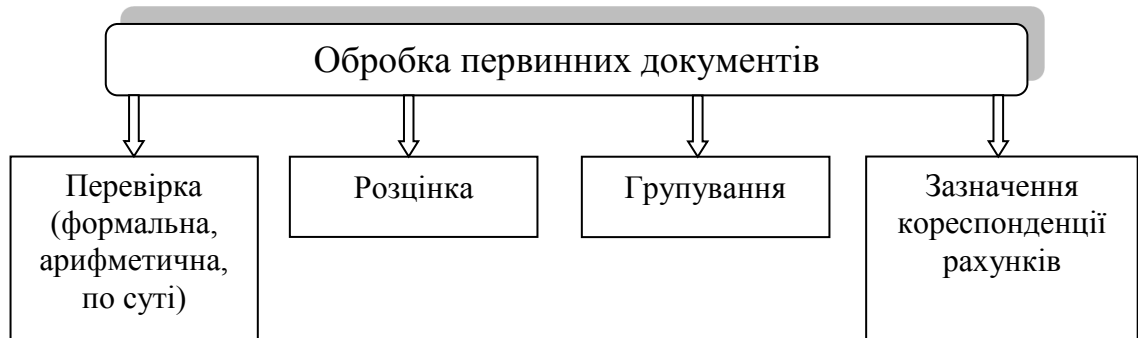

Рис. 2.1. Обробка первинних документів з обліку основних засобів

При переведенні основного засобу з ремонту в експлуатацію та назад інвентарні картки переміщуються з групи «Основні засоби в ремонті» до групи «Основні засоби в експлуатації» або наоборот.

В обліковій політиці підприємства відображено порядок відображення, а також необхідні перелічені при цьому документи. На підприємстві ремонт основних засобів обліковується на рахунку 23 «Виробництво» в залежності від того який основний засіб ремонтується або на 91 «Загальновиробничі витрати».

Для фіксації вибуття певного засобу з підприємства використовується «Акт про вибуття об'єкта основних». Акт складається у двох примірниках, підписується членами комісії, затверджується керівником підприємства або особою на те уповноваженою. Перший екземпляр акта передається в бухгалтерію, другий залишається у особи, відповідальної за збереження основних засобів, і є підставою для здачі на склад і реалізації запчастин, матеріалів, металобрухту, що залишилися в результаті списання.

При капітальному ремонті змінені дані включаються до

«Інвентарна картка обліку основних засобів».

Первісна вартість основного засобу змінюється при ліквідації об'єкта.

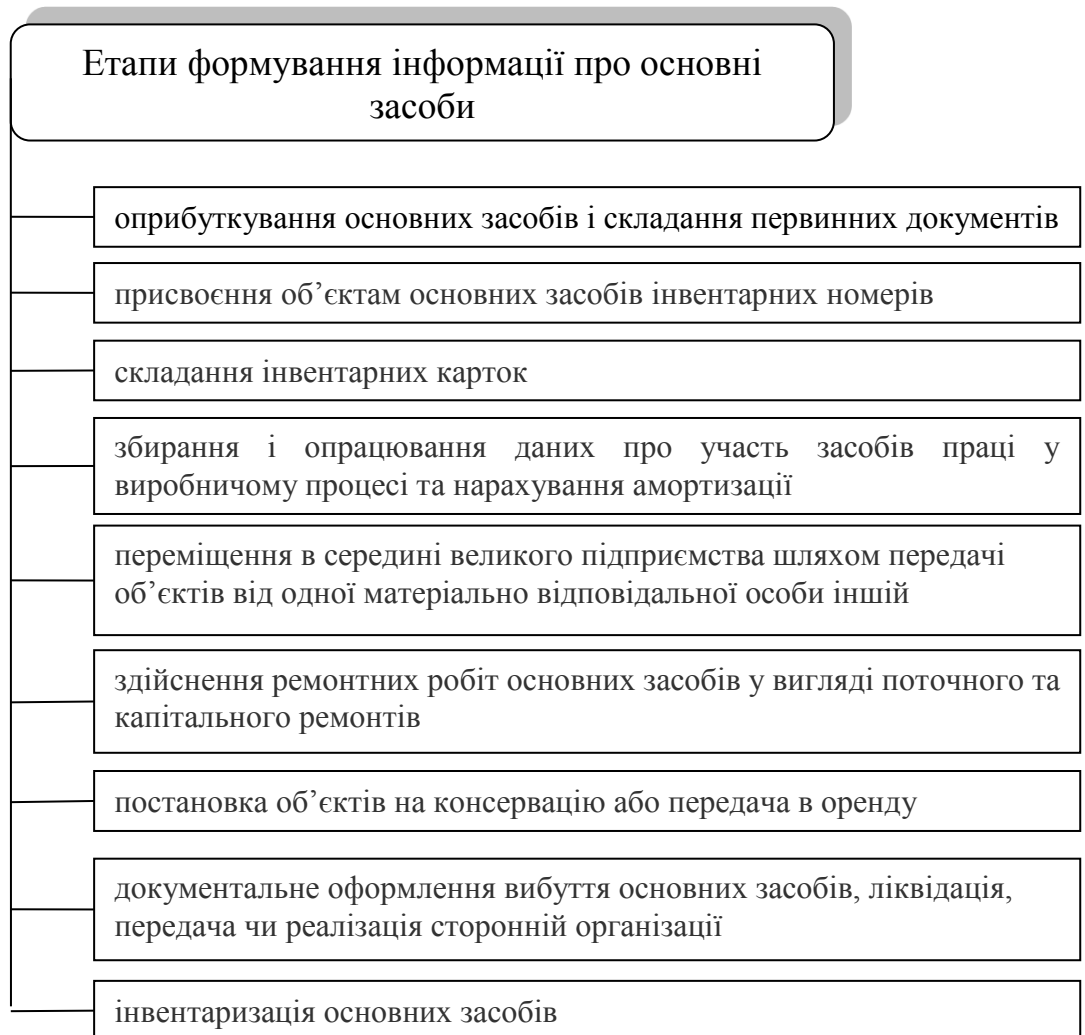

Рис. 2.2. Інформація про основні засоби

При ремонті основних засобів оформляється Акт прийому - здачі відремонтованих, реконструйованих, модернізованих об'єктів основних засобів. При ремонті змінені дані включаються до «Інвентарна картка обліку основних засобів».

Схематично класифікація витрат на поліпшення основних засобів та способи здійснення певних робіт наведено на рисунку 2.3.

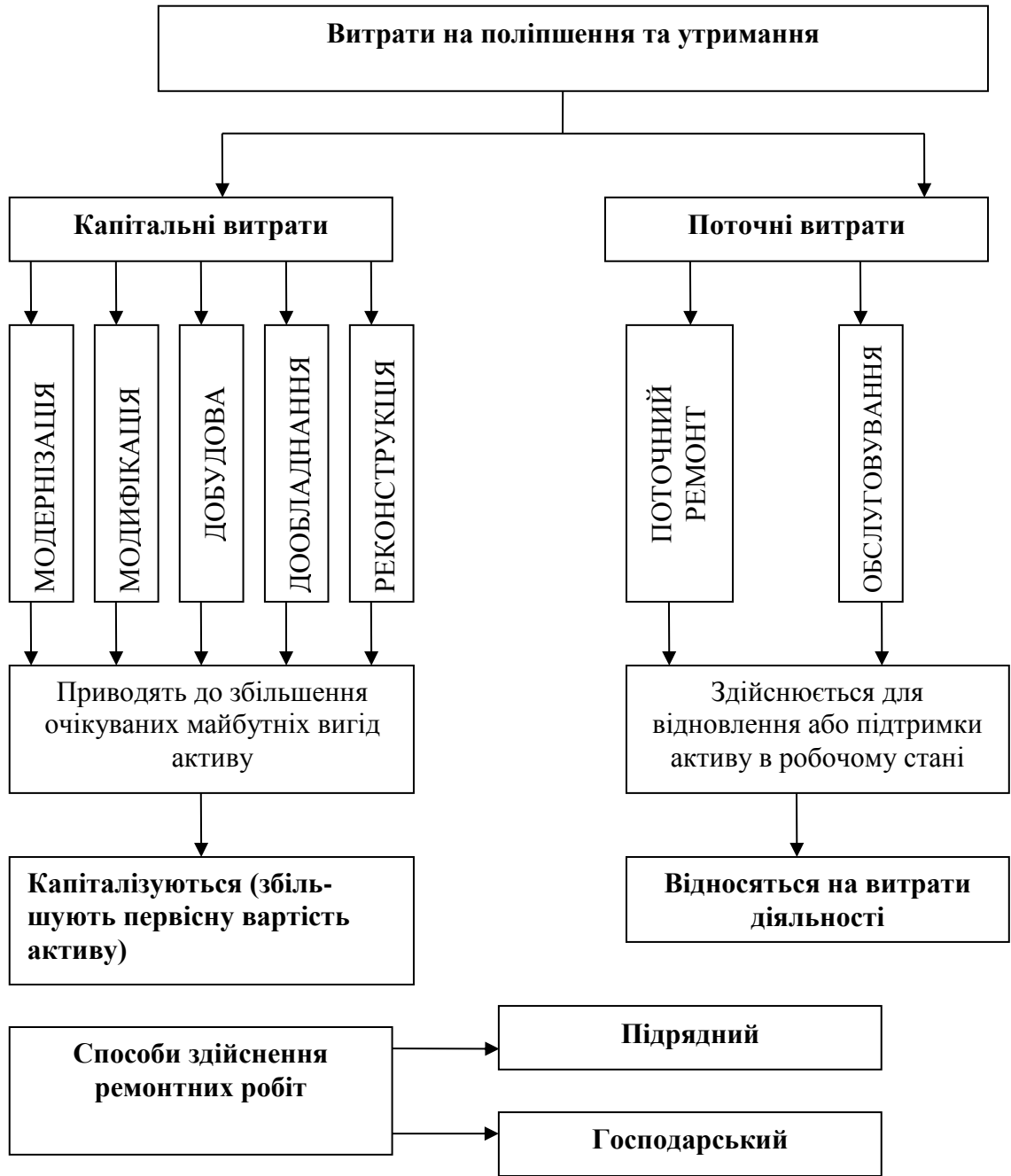

Рис. 2.3. Класифікація витрат на поліпшення засобів виробництва
способи здійснення ремонтних робіт

Згідно пункту 33 П(С)БО 7 „Основні засоби” об’єкти основних засобів виключаються з активу (списуються з балансу) у разі їх вибуття в результаті продажу, безкоштовної передачі або невідповідності критеріям визнання активом.

При вибутті об'єкта списуються його первісна вартість та сума накопленої амортизації.

Шляхи вибуття основних засобів відображено на рисунку 2.4.

Рис. 2.4. Шляхи вибуття основних засобів

Акт на вибуття основних засобів (ф. №ОЗс.г.-3) застосовується для здійснення основних засобів (крім автотранспортних) засобів) при їх списанні. Акт складається у 2 примірниках комісією, яка назначена керівником підприємств: (організації), затверджується керівником підприємства (організації). Перший примірник акта надають до бухгалтерії, другий залишається у особи, відповідальної за зберігання основних засобів та є підставою для здачі на склад матеріальних цінностей, які залишилися в результаті їх списання, а також матеріалів, металобрухт і т. ін.

Схематично дії по вибуттю основних засобів представлено на рисунку 2.5.

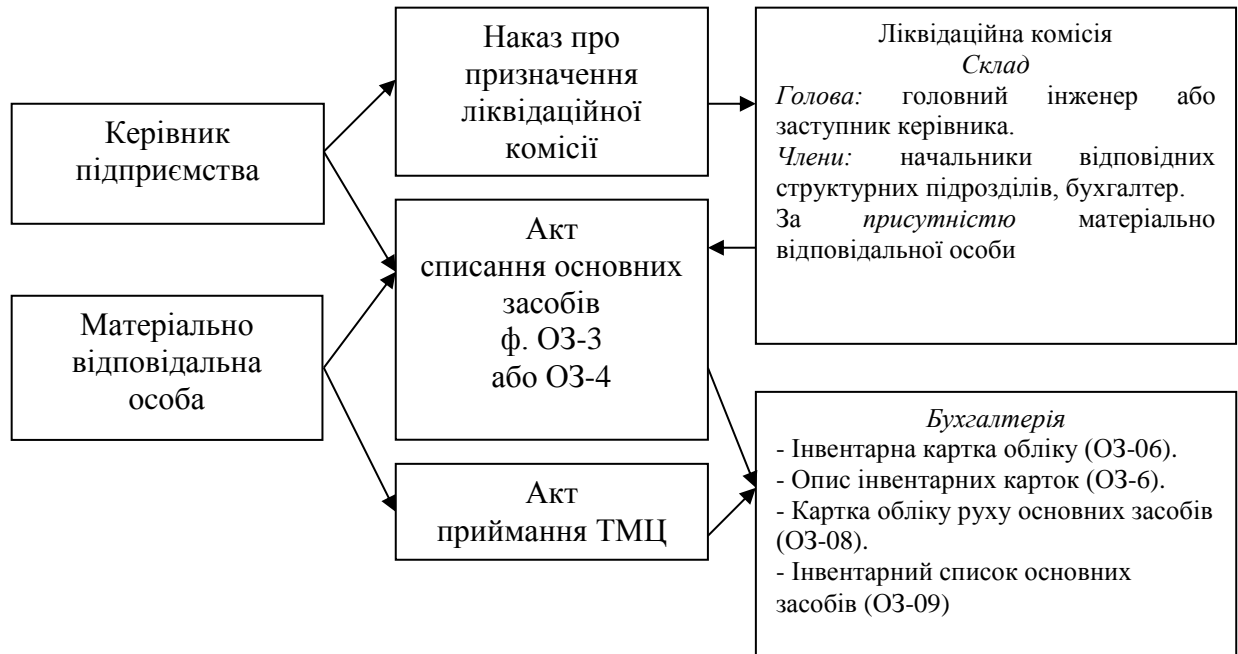

Рис. 2.5. Дії по вибуттю основних засобів

Основні засоби, які ліквідуються, оформляються Актом на списання (ф. № №ОЗс.г.-3).

2.3. Облік основних засобів на підприємстві та його вдосконалення

У ТОВ «Агро-Світ» існуючі процеси експлуатації основних засобів, що оформлені відповідними документами, підлягають відображенню у обліку, де проводиться їх узагальнення в синтетичних регістрах.

Дохід при обміні подібними об'єктами з однаковою справедливою вартістю не виникає (п. 9 П(С)БО 15).

У таблиці 2.4 наведено операції з обліку обміну неподібними основними засобами і їх первісна вартість.

Вихідною інформацією, яка узагальнює рух і стан основних засобів на підприємстві протягом року слугує форма №1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан), яка формується у програмі «1С: Бухгалтерія сільськогосподарського

підприємства для України», а також форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності». У цих звітних документах міститься інформація про первісну і залишкову вартість основних засобів, а також нараховану суму амортизації за звітний період.

Крім того, інформація про суму амортизації, як одного з елементів операційних витрат, ТОВ «Агро-Світ» відображає у формі №2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід).

Нами розроблена модель відтворення основних засобів за рахунок амортизаційних відрахувань для підприємства (рис. 2.6).

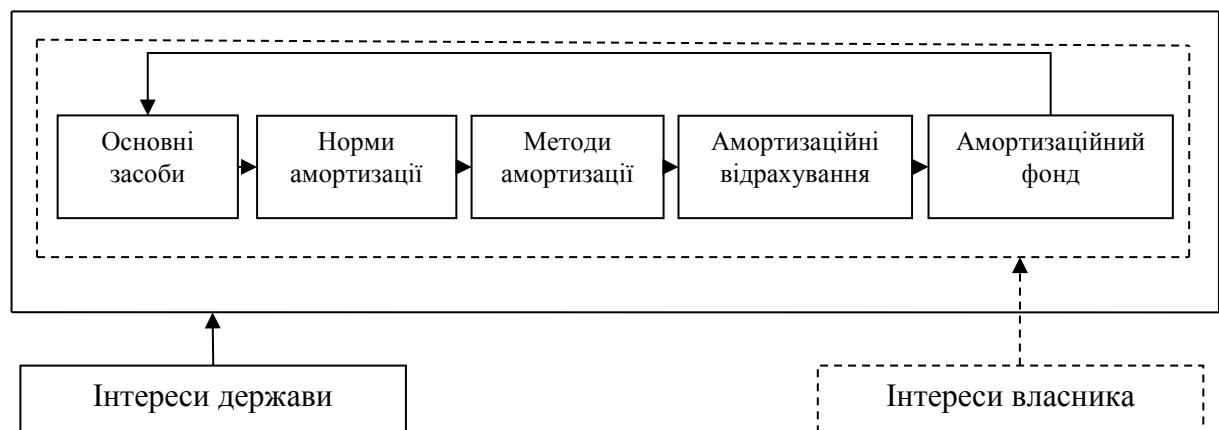

Рис. 2.6. Розроблена модель відтворення основних засобів у ТОВ «Агро-Світ»

З метою цільового задіяння амортизаційних відрахувань на відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств, здійснювати контроль за умов наявності амортизаційного фонду. Без наявності фонду за показниками звітності, скільки амортизаційних відрахувань на інвестиційні цілі, скільки для фінансових потреб.

Тому для відображення амортизаційних відрахувань в обліку при відокремлені з виручки від реалізації необхідно зробити наступні кореспонденції:

Таблиця 2.4

Господарські операції з обліку обміну неподібними основними
засобами

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума
У покупця комп'ютера (СТОВ „Рання зірка”)			
Списана сума зносу переданого автомобіля	131	105	1000,00
Списана залишкова вартість переданого автомобіля	972	105	9600,00
Відображено дохід від вибуття легкового автомобіля	377	742	12000,00
Відображено податкові зобов'язання за ПДВ	742	641	2000,00
Відображено капітальні інвестиції на вартість отриманого комп'ютера	152	631	3000,00
Відображено податковий кредит за ПДВ	641	631	600,00
Отримані грошові кошти у вигляді грошової компенсації	311	631	8400,00
Відображено залік заборгованості	631	377	12000,00
Відображено введення в експлуатацію комп'ютера	104	152	3000,00
Відображено фінансовий результат від реалізації (прибуток)	793	972	9600,00
	742	793	10000,00
У покупця автомобіля			
Відображено капітальні інвестиції на первісну вартість автомобіля	152	631	10000,00
Нарахована сума податкового кредиту по ПДВ	641	631	2000,00
Відображено введення в експлуатацію автомобіля	105	152	10000,00
Списано суму зносу реалізованого комп'ютера	131	104	500,00
Списано залишкову вартість комп'ютера	972	104	3500,00
Відображено дохід від вибуття комп'ютера	377	742	3600,00
Списано суму нарахованих податкових зобов'язань	742	641	600,00
Сплачено грошову компенсацію	377	311	8400,00
Зроблено залік заборгованості	631	377	12000,00
Відображено фінансовий результат від реалізації	742	793	3000,00
	793	972	3500,00

- амортизаційні відрахування на спеціальний рахунок після зарахування виручки (амортизаційний фонд)

Д-т 315 «Поточний рахунок для відтворення основних засобів»

К-т 311 «Поточний рахунок в національній валюті»

Реалізація комплексу заходів сільськогосподарськими підприємствами досліджуваного району сприятиме якості облікової інформації, які свідчать про наявність, стан і ефективності основних засобів.

Висновки до 2 розділу

1. Підприємство має необхідну кількість основних та оборотних ресурсів, використовує їх та отримує певні результативні доходи для збільшення виробничої діяльності та здійснення ефективної соціальної політики.

2. Для розрахунку амортизації використовується документ «Нарахування амортизації». Документ автоматично формує в дебет рахунків витрат і кредиту рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» по кожному об'єкту основних засобів і виконує нарахування сум амортизаційних відрахувань в процесі закриття періоду в документі «Закриття місяця». Також документ забезпечує контроль залишкової вартості по кожному інвентарному об'єкту, а контроль за придбанням основних засобів на облік. ТОВ «Агро-Світ» використовує прямолінійний метод використовує прямолінійний метод при нарахуванні амортизації основних засобів, який передбачає рівномірне зменшення вартості об'єкта основного засобу на протязі строку певного використання.

3. . Перелік об'єктів основних засобів зберігається в довіднику «Основні засоби», а всі облікові параметри фіксуються в регістрах системою автоматично.

4. У ТОВ «Агро-Світ» для підтримки аналітичного обліку є наявності довідник аналітичного обліку по основних засобах. Аналітичний облік основних засобів здійснюється у кількісному і грошовому виразах. Крім того, формується ряд документів, які відображають наявність і рух основних засобів.

РОЗДІЛ 3. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ПІДПРИЄМСТВАХ РЕГІОНУ

3.1. Природно-економічна оцінка та її вплив на сільськогосподарські підприємства

Проаналізуємо розмір виробництв сільськогосподарських підприємств Павлоградського району (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Динаміка показників розміру виробництв

Показники	2017 р.	2020р.	2021 р.	2021 р. у % до	
				2017 р.	2020 р.
Вартість валової продукції сільськогосподарського виробництва (в постійних цінах 2010 р.) млн грн	244,1	218,6	222,4	91,1	101,7
Виручка від реалізації сільськогосподарської продукції, млн грн	215,9	297,4	664,5	у 3,1 рази	у 2,2 рази
Прибуток від реалізації сільськогосподарської продукції, млн грн	29,3	46,7	128,8	у 4,4 рази	у 2,8 рази
Площа сільськогосподарських угідь, га	45122	45389	41182	91,3	90,7
Середньорічна чисельність працівників сільськогосподарського виробництва, осіб	833	816	748	89,8	91,7

Аналізуючи дані табл. 3.1 відмічаємо, якісні показники, які показують розмір виробництва сільськогосподарських підприємств даного району збільшились за період дослідження. Підтвердженням є ріст вартості валової продукції сільськогосподарського виробництва у 2021р. порівняно з 2017 р. на 1,7%.

Досліджуючи діяльність сільськогосподарських підприємств району прорахуємо їхній виробниче спрямування. (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Розмір та структура чистого доходу від реалізації сільськогосподарської
продукції

Галузі та види продукції	Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн				Структура, %
	2017 р.	2020 р.	2021 р.	в середньому за 3 роки	
Продукція рослинництва - всього	205449,4	279437,5	596244,9	360377,3	91,8
у т.ч.:					
- зернові і зернобобові	69329,3	106342,8	189977,9	121883,3	31,0
- соняшник	93545,2	119778,8	295271,4	169531,8	43,2
- соя	324,4	-	-	108,1	0,0
- ріпак	9136,6	18717,1	29683,0	19178,9	4,9
- цукрові буряки	-	-	401,4	133,8	0,0
- картопля	125,4	-	626,3	250,6	0,1
- овочі	26697,3	30507,0	71727,5	42977,3	11,0
- баштанні	21,1	-	-	7,0	0,0
- плоди	3019,2	1971,2	1293,3	2094,6	0,5
- виноград	562,5	468,0	269,1	433,2	0,1
Інша продукція рослинництва	2688,4	1652,6	6995,0	3778,7	1,0
Продукція тваринництва - всього:	9246,4	11875,9	14461,7	11861,3	3,0
у т.ч.:					
вирощування в живій вазі:					
- ВРХ	904,6	2510,0	3076,3	2163,6	0,6
- свині	3299,2	3973,8	4735,3	4002,8	1,0
- вівці	5,0	8,0	-	4,3	0,0
- птиці	30,0	41,0	99,0	56,7	0,0
Молоко	4905,3	5181,9	6127,1	5404,8	1,4
Яйця курячі	10,0	12,2	37,4	19,9	0,0
Мед	9,3	25,0	32,0	22,1	0,0
Інша продукція тваринництва	-	124,0	354,6	159,5	0,0
Послуги в сільському господарстві	1251,1	6043,0	53805,1	20366,4	5,2
Всього по сільськогосподарському виробництву	215946,9	297356,4	664511,7	392605,0	100,0

Представлена в табл. 3.2 інформація надає підстави сільськогосподарським підприємствам цього району спеціалізуватися на виробництві продукції рослинництва. Підтвердженням є структура чистого

доходу від реалізації сільськогосподарської продукції що за 3 роки, у якій реалізація продукції цієї галузі займає 91,8%.

Серед чинників, які вказують на економічну і екологічну ефективність ресурсів, перш за все, виділяють рівень. З метою дослідження на рівні адміністративно-територіального району аналіз наявності земель у сільськогосподарських підприємствах району наступний (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Динаміка і структура земель
у сільськогосподарських підприємствах

Показники	2017 р.		2020р.		2021 р.		2021 р. у % до	
	га	%	га	%	га	%	2017 р.	2020 р.
Площа сільськогосподарських угідь	45122	100,0	45389	100,0	41182	100,0	91,3	90,7
Зокрема взято в оренду	35262	78,2	35195	77,5	31328	76,1	88,8	89,0
Площа ріллі	41255	91,4	41364	91,1	37248	90,5	90,3	90,1
Зокрема взято в оренду	35123	77,8	35167	77,5	31173	75,7	88,8	88,6
Посівна площа	38720	85,8	37264	82,1	35485	86,2	91,7	95,2
Рівень розораності сільськогосподарських угідь	х	91,4	х	91,1	х	90,5	х	х
Рівень використання ріллі	х	93,9	х	90,1	х	95,3	х	х

Дані табл. 3.3 свідчать, що у 2021 р. порівняно з попередніми роками зменшились на 10,0%. Близько 80,0% площі сільськогосподарських угідь підприємствами взято в оренду. При чому питома вага орендованих земель з кожним роком скорочується.

Ефективність задіяння ресурсів сільськогосподарських підприємств є визначення дохідності і підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Аналізуючи дані табл. 3.4 відмічаємо, ефективність задіяння ресурсів сільськогосподарських підприємств району має тенденцію до зростання. Свідченням є збільшення вартості валової продукції сільськогосподарського виробництва (у постійних цінах 2010 р.) у розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь у 2021 р. на 12,1% порівняно з 2020 р. і у

розрахунку на 1 середньорічного працівника, зайнятого у сільськогосподарському виробництві – 11,0%.

Таблиця 3.4

Економічна ефективність задіяння ресурсів сільськогосподарських підприємств

Показники	2017 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. у % до:	
				2017 р.	2021 р.
Вартість валової продукції сільськогосподарського виробництва (в постійних цінах 2010 р.), тис. грн у розрахунку на: - 100 га сільськогосподарських угідь	541,0	481,7	540,1	99,8	112,1
- 1 середньорічного працівника, зайнятого у сільськогосподарському виробництві	293,1	268,0	297,4	101,5	111,0
Прибуток від реалізації, тис. грн у розрахунку на: - 100 га сільськогосподарських угідь	64,8	102,8	312,8	у 4,8 рази	у 3 рази
- 1 середньорічного працівника, зайнятого у сільськогосподарському виробництві	35,1	57,2	172,2	у 5 разів	у 3 рази

Керуючись дослідження ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств, динаміки їхніх фінансових показників, які є в діяльності суб'єктів (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств

Показники	Роки			Відхилення (+,-) 2021 р. від	
	2017	2020	2021	2017 р.	2020 р.
Чистий прибуток, тис. грн.	14067,7	52247,3	154182,7	140155,0	101935,4
Рентабельність операційної діяльності, %	11,1	18,2	22,8	11,7	4,6
Рентабельність всієї діяльності, %	5,6	15,8	22,4	16,8	6,6
Питома вага прибуткових підприємств, %	80,1	87,3	90,0	9,9	2,7

Фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств району у 2021 р. вирости.

Провівши дослідження організаційно-економічних умов діяльності сільськогосподарських підприємств зазначимо, що в районі, зокрема сільськогосподарські підприємства, збільшують потенціалу.

3.2. Аналітична оцінка і економічна ефективність основних засобів у підприємствах

Аграрний сектор потребує постійного і своєчасного відновлення основних засобів. Сільське господарство країни розвивається і має тенденції до кращих результатів. Однією з найгостріших проблем є рівень зносу основних засобів.

Продовжуючи дослідження проаналізуємо стан основних засобів сільськогосподарських підприємств району (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Динаміка показників стану основних засобів сільськогосподарських підприємств району (на кінець року)

Показники	2017 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Питома вага основних засобів в активах, %	40,7	35,3	30,1	18,4
Відхилення (+,-) від 2017 року, в.п.	-	-5,4	-10,6	-22,3
Коефіцієнт придатності	0,62	0,59	0,58	0,57
Відхилення (+,-) від 2017 року, в.п.	-	-0,03	-0,04	-0,05
Коефіцієнт зносу	0,38	0,41	0,42	0,43
Відхилення (+,-) від 2017 року, в.п.	-	0,03	0,04	0,05

За період дослідження скорочується вага вартості основних засобів в

активах сільськогосподарських підприємств району, яка характеризує частку коштів, інвестованих в основні засоби у валюті балансу. Так, у 2021 р. вага основних засобів у структурі активів підприємств змінилась до зменшення на 22,3 в.п. порівняно з 2017 р.

Проаналізуємо також кількісний склад активної складової основних засобів сільськогосподарських підприємств району (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Наявність сільськогосподарської техніки у сільськогосподарських підприємствах

Види техніки	2017 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. у % до	
				2017 р.	2020 р.
Сільськогосподарські підприємства Дніпропетровської області					
Трактори	6481	6538	6573	101,5	100,5
Зернозбиральні комбайни	1295	1258	1292	99,8	102,7
Кукурудзозбиральні комбайни	70	88	78	111,4	88,6
Установки та агрегати для доїння корів	142	178	175	123,2	98,3
Сільськогосподарські підприємства Павлоградського району					
Трактори	251	257	240	95,6	93,4
Зернозбиральні комбайни	41	43	45	109,8	104,7
Кукурудзозбиральні комбайни	2	2	1	50,0	50,0
Установки та агрегати для доїння корів	20	21	20	100,0	95,2
Питома вага Павлоградського району, %					
Трактори	3,9	3,9	3,7	х	х
Зернозбиральні комбайни	3,2	3,4	3,5	х	х
Кукурудзозбиральні комбайни	2,9	2,3	1,3	х	х
Установки та агрегати для доїння корів	14,1	11,8	11,4	х	х

Дані табл. 3.7 свідчать, про найбільшу питому вагу серед видів сільськогосподарської техніки сільськогосподарських підприємств району по області є установки та агрегати для доїння корів, а саме 11,4% у 2021 р. і їхня кількість у 2017-2021 рр. є незмінною.

Забезпеченість сільськогосподарського виробництва тракторами знижується через скорочення їхньої кількості у 2021 р. порівняно з 2017 р. на 4,4%, а порівняно з 2020 р. – на 6,6%, питома вага яких у загальній кількості

по Дніпропетровській області становила менше 4,0%.

Кількість комбайнів у 2021 р. порівняно з 2020 р. по області збільшилась на 34 одиниці, а це позитивно впливає на своєчасність проведення збору врожаю. Сільськогосподарські підприємства району у 2021 р. збільшили кількість комбайнів на 2 одиниці порівняно з 2020 р.

Таблиця 3.8

Динаміка відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств

Джерела	Роки			2021 р. у % до	
	2017	2020	2021	2017 р.	2020 р.
Амортизація	114462,5	134977,4	155326,3	135,7	115,1
Чистий прибуток	14067,7	52247,3	154182,7	у 11 разів	у 3 рази
Всього власних джерел	128530,2	187224,7	309509,0	у 2,4 рази	165,3

Дані табл. 3.8 свідчать, за період 2017-2021 рр. можливості відтворення основних засобів сільськогосподарськими підприємствами району завдячуючи зростанню розміру амортизаційних відрахувань і чистого прибутку. Так, сума амортизації у 2021 р. збільшилась порівняно з 2017 р. на 35,7%, а порівняно з 2020 р. – на 15,1%. Відмічаємо збільшення показника чистого прибутку у 2021 р. порівняно з 2017 р. у 11 разів, а порівняно з 2020р. – у 3 рази.

Проаналізуємо економічну ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств Павлоградського району (табл. 3.9).

Аналізуючи дані табл. 3.9 відмічаємо, що за період дослідження підвищилась ефективність основних засобів сільськогосподарських підприємств району. Розрахунки свідчать, що вартість валової продукції сільськогосподарського виробництва (в постійних цінах 2010 р.) у розрахунку на 100 грн основних засобів у 2021 р. зросла на 38,7%, а порівняно з 2020 р. – на 4,7%. Що стосується прибутку від реалізації сільськогосподарської продукції на вкладений капітал, то його величина у 2021 р. зросла порівняно з 2017 р. на 90,7%, а порівняно з 2020 р. – 26,2%.

Таблиця 3.9

Економічна ефективність основних засобів
у сільськогосподарських підприємствах району

Показники	2017 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. у % до	
				2017 р.	2020 р.
Отримано на 100 грн основних засобів, грн:					
- вартості валової продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010 р.)	246,3	326,5	341,7	138,7	104,7
- валового доходу від сільського господарства	198,5	267,4	270,9	136,5	101,3
- прибутку від реалізації сільськогосподарської продукції	96,8	146,3	184,6	190,7	126,2

З метою дослідження проаналізуємо ефективності основних засобів у ТОВ «Агро-Світ» району, діяльність якого було обрано за об'єкт дослідження на локальному рівні.

Таблиця 3.10

Забезпеченість основними засобами
у ТОВ «Агро-Світ»

Показники	2017 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення (+,-) 2021 р. від	
				2020 р.	2021 р.
Фондозабезпеченість, тис. грн	1,6	1,7	1,8	112,5	105,9
Фондоозброєність, тис. грн	26,6	33,0	63,8	у 2,4 рази	193,0

Фондозабезпеченість підприємства у 2021 р. порівняно з 2017 р. збільшилась 12,5%, а порівняно з 2020 р. – на 5,9%. Значно зріс показник фондоозброєності, а саме: у 2021 р. її рівень перевищив 2017 р. у 2,4 рази, а порівняно з 2020 р. зріс на 93,0%.

Дані, представлені в табл. 3.11, свідчать, що у 2021 р. фондоозброєність у ТОВ «Агро-Світ» зросла порівняно з 2017 р. на 37,2 грн. Зменшення середньорічної вартості основних засобів фондоозброєність знизилась на 2,0, а зменшення чисельності працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, призвело зростання фондоозброєності на 26,6 грн. Врешальним фактором стало зміна чисельності працівників у підприємстві.

Таблиця 3.11

Факторні і результативні показники

Показники	2017 р.	2021 р.
Факторні		
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	6419,0	5933,5
Середньорічна чисельність працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, осіб	241	93
Результативний		
Фондоозброєність, тис. грн	26,6	63,8
Умовний показник, тис. грн	24,6	
Загальне відхилення, тис. грн, зокрема за рахунок:	37,2	
- середньорічної вартості основних засобів	-2,0	
- середньорічної чисельності працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві	26,6	

Відмічається зміна середньорічної вартості основних засобів у підприємстві, також необхідний аналіз їхнього стану (табл. 3.12).

Таблиця 3.12

Стан основних засобів
у ТОВ «Агро-Світ» (на кінець року)

Показники	2017 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. у % до	
				2017 р.	2020 р.
Коефіцієнт придатності	0,44	0,36	0,39	88,6	108,3
Коефіцієнт зносу	0,56	0,64	0,61	108,9	95,1

Аналізуючи дані табл. 3.12 відмічаємо, у 2021 р. порівняно з 2017 р. коефіцієнт придатності основних засобів зменшився на 11,4%, але порівняно з 2020 р. зріс на 8,3%. Позитивні зміни у 2021 р. залишається все ж

незмінним стан основних засобів, оскільки зношеність впливає на ефективність їхню.

З цією метою дослідження у ТОВ «Агро-Світ» щодо економічної ефективності (табл. 3.13).

Таблиця 3.13

Економічна ефективність основних засобів
у ТОВ «Агро-Світ»

Показники	2017 р.	2020 р.	2021 р.	2021р. у % до	
				2017 р.	2020 р.
Отримано на 100 грн основних засобів, грн:					
- вартості валової продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010 р.)	177,1	87,0	247,9	140,0	у 2,8 рази
- валового доходу від сільського господарства	84,5	68,3	146,7	173,6	у 2 рази
- прибутку (збитку) від реалізації сільськогосподарської продукції	-1,0	5,8	30,7	x	у 5 разів

Аналізуючи дані табл. 3.13 у 2021 р. ефективність основних засобів у підприємстві порівняно з попередніми роками збільшилася. Так, вартість валової продукції сільськогосподарського виробництва (в постійних цінах 2010 р.) на 100 грн основних засобів у 2021 р. зросла порівняно з 2017 р. на 40,0%, а порівняно з 2020 р. – у 2,8 рази. Прибуток від реалізації сільськогосподарської продукції на 100 грн основних засобів, то у 2021 р. він зріс порівняно з 2020 р. у 5 разів.

3.3. Пріоритетне підвищення економічної ефективності основних засобів у сільськогосподарських підприємствах

З метою намічення шляхів підвищення ефективності основних засобів визначено її складові (рис. 3.1).

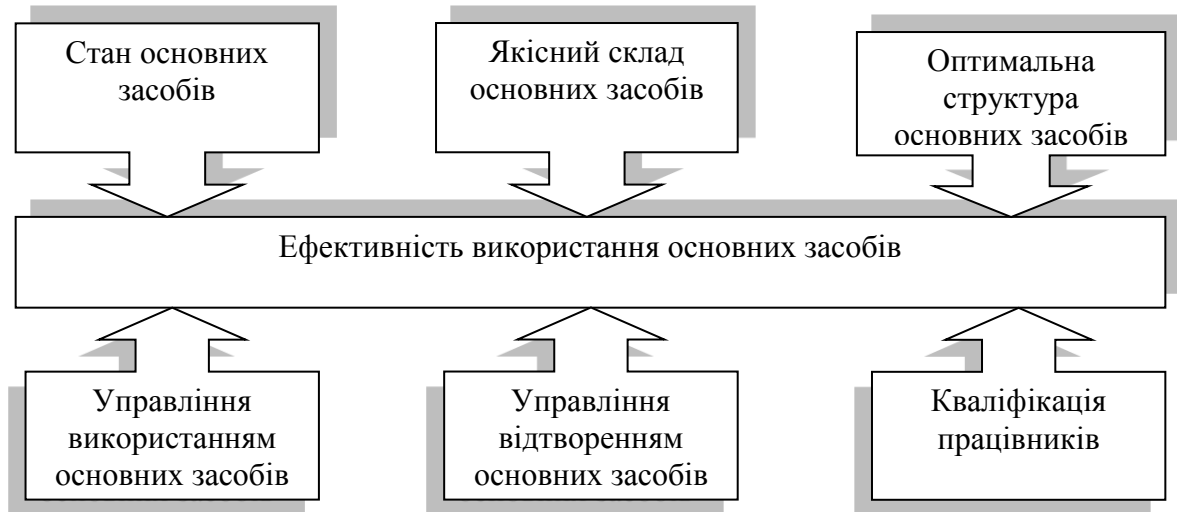

Рис. 3.1. Складові ефективності використання основних засобів сільськогосподарських підприємств

Для відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств, а відповідно і підвищення ефективності їх використання, нами пропонується відповідний механізм, що забезпечує ефективність амортизаційного фонду за його цільовим призначенням (рис. 3.2).

Реалізація вище вказаного механізму кругообігу коштів амортизаційного фонду вивільняються фінансові кошти сільськогосподарських підприємств з метою відтворення потужностей підприємства. При цьому забезпечується більший доступ сільськогосподарських підприємств до різних джерел фінансування їхньої господарської діяльності.

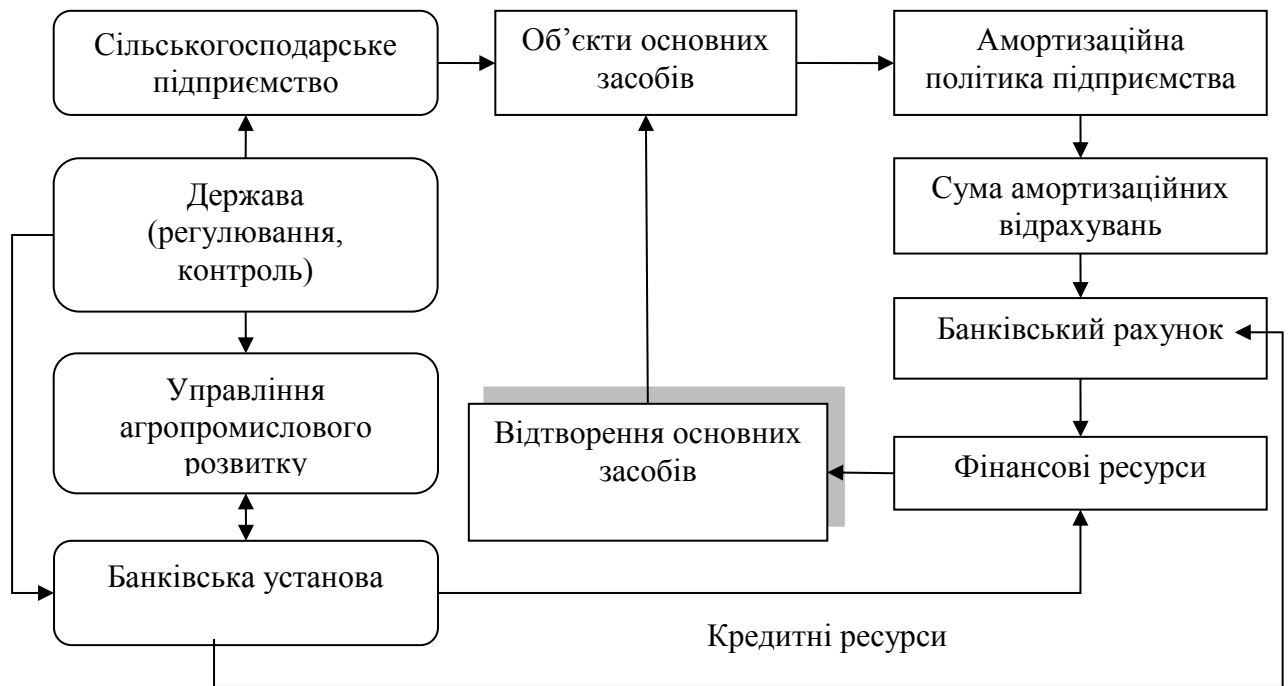

Рис. 3.2. Механізм відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств

Необхідним є здійснення заходів щодо усунення міжгалузевих диспропорцій, обмеження монополізму на ринках сільськогосподарської продукції та інвестиційних ресурсів, сформувати систему державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, відновлення механізмів простого відтворення основних засобів на основі раціональної амортизації, підвищення ставок орендної плати за майнові об'єкти, поліпшення використання потужностей ремонтних та інших агротехсервісних підприємств, підвищення рівня ліквідності майна, проведення суцільної інвентаризації та покращення обліку основних засобів.

Висновки до 3 розділу

1. Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції у 2021 р. збільшився порівняно з 2017 р. у 3,1 рази, а порівняно з 2020 р. – у 2,2 рази. Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції у 2021 р. зріс у 4,4 рази

порівняно з 2017 р., і у 2,8 рази – з 2020 р. На фоні якісних показників відмічається тенденція кількісних показників, які за основу сільськогосподарського виробництва. У 2021 р. порівняно з 2017 р. сільськогосподарських угідь на 8,7%, а порівняно з 2020р. – на 9,3%.

2. Рівень рентабельності операційної діяльності у 2021 р. зріс в порівнянні з 2017 р. на 11,7 в.п., а в порівнянні з 2020 р. – на 4,6 в.п. Рентабельність всієї діяльності має таку ж тенденцію: 2020 р. – на 6,6 в.п. Питома вага прибуткових сільськогосподарських підприємств району за період 2017-2021 рр. зросла. Все свідчить про підвищення ефективності господарської діяльності сільськогосподарських підприємств району.

3. За умов виникає необхідність п внутрішніх резервів сільськогосподарських підприємств, які направлені на раціональне основних засобів, так як їх відтворення здійснює на пропорції, темпи та довгострокові тенденції розвитку підприємств і галузі в цілому.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У кваліфікаційній роботі на основі досліджень вирішено питання щодо підвищення ефективності застосування та вдосконалення обліку основних засобів сільськогосподарських підприємств, які є особливо значущими для покращення сільського господарства та аграрного сектору в цілому.

За результатами проведеного дослідження зроблено такі висновки:

1. Вивчення економічної сутності категорії «основні засоби» і узагальнення всіх складових дозволило сформулювати власне визначення: основні засоби це – матеріальні активи підприємства, організації, установи, які тривалий час використовуються для здійснення виробничих і управлінських функцій, зберігають свою натуральну форму, термін використання яких перевищує один рік (один операційний цикл), призначені для використання самим підприємством, а також для надання в оренду іншим суб'єктам.

2. Встановлено, що формування основних засобів є господарським процесом їхнього придбання і створення, а відтворення основних засобів – це безперервний господарський процес їхнього оновлення, з метою забезпечення діяльності суб'єктів господарювання необхідним обсягом основних засобів з відповідними якісними характеристиками.

3. Ефективність є кінцевою оцінкою використання основних засобів. Проте вважаємо за необхідне аналіз проводити використовуючи системний підхід, який передбачає, що всі процеси перебувають в логічному взаємозв'язку з певними подіями і діями людини, а тому мають свою причину і прогнозовані. Проведення системного аналізу доцільно здійснювати за такими етапами: визначення цілей системи і встановлення їхньої ієрархії до початку процесу ухвалення рішення; структуризація: виділення об'єкта дослідження і середовища його існування; розробка математичних моделей, що відображають зміст цілей; визначення обмежень і вимог, що накладаються на систему середовищем; розробка альтернативних

способів досягнення цілей; оцінка варіантів рішень, яка базується на всьому прийнятому комплексі критеріїв; вибір кращого варіанту.

4. За період 2017-2021 рр. відмічається зростання розмірів виробництва сільськогосподарських підприємств. Діяльність досліджуваних сільськогосподарських підприємств характеризується зростанням фінансових результатів. Однак значне залучення зовнішніх джерел фінансування негативно впливає на фінансовий стан сільськогосподарських підприємств, який за 2021 р. погіршився в порівнянні з попередніми роками.

5. За результатами дослідження рівень відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств району залишається низьким, вибір джерела фінансування оновлення залежить від конкретних умов і результатів діяльності підприємств. За умов діяльності для фінансово слабких підприємств використання коштів у поєднанні з активною державною підтримкою дасть змогу активізувати процес відтворення основних засобів сільського господарства та підвищити ефективність їх використання.

6. Проаналізовано, що за 2017-2021 рр. ефективність основних засобів сільськогосподарських підприємств району збільшилася. Свідчать, що вартість валової продукції сільськогосподарського виробництва (в постійних цінах 2010 р.) у розрахунку на 100 грн основних засобів у 2021 р. зросла на 38,7%, а порівняно з 2020 р. – на 4,7%. Що стосується прибутку від реалізації сільськогосподарської продукції на вкладений капітал, то його величина у 2021 р. зросла порівняно з 2017 р. на 90,7%, а порівняно з 2020 р. – 26,2%.

7. Встановлено, що ефективності використання основних засобів сільськогосподарських підприємств є: стан основних засобів; їхній якісний склад; оптимальна структура; управління використанням; управління процесом відтворення; кваліфікація працівників, які використовують засоби праці; обсяги виробництва і реалізації.

8. З метою забезпечення відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств, а відповідно і підвищення ефективності

їх використання, відповідний механізм, який забезпечує ефективність використання амортизаційного фонду за його цільовим призначенням. Основна концепція даного механізму передбачає мобілізацію амортизаційних відрахувань на рахунку в банківській установі, який і використання фінансових ресурсів для потреб відтворення основних засобів.

9. В умовах ринкової економіки відмічається посилення самостійності сільськогосподарських підприємств, важливою складовою якої є система внутрішньогосподарського контролю. Він задовольняє систему управління достовірною інформацією про фінансово-господарську діяльність підприємства, сформувати пакет інформації для управлінського персоналу для прийняття ним ефективних управлінських рішень.

10. За результатами дослідження стверджуємо, що облік у ТОВ «Агро-Світ» району здійснюється за формою з и», яка є доповненням до типової конфігурації «1С: Бухгалтерія 8.2 для України». Використання автоматизованої форми ведення бухгалтерського обліку скорочує обсяги облікових робіт, підвищує оперативність облікових даних. Крім того автоматизована форма розширює аналітичні можливості економічної служби підприємства, що в свою чергу підвищує рівень забезпеченості керівництва ТОВ «Агро-Світ» Павлоградського району необхідною інформацією для прийняття ефективних управлінських рішень.

11. Зазначено, що для організації обліку основних засобів є вибір відповідної облікової інформації, розробка схем документообігу, раціональної технології вирішення облікових завдань. Достовірність обліку основних засобів безпосередньо залежить від ефективності системи внутрішньогосподарського контролю. Підвищення ефективності системи внутрішньогосподарського контролю забезпечить вирішення завдань, серед яких варто відмітити організаційне спрацювання служб внутрішньогосподарського контролю, вдосконалення методики проведення

внутрішньогосподарського контролю, з врахуванням організаційно-правових форм підприємств та забезпечення постійної професійної підготовки відповідних фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабіч В. Поліпшення основних засобів підприємства./ В. Бабіч // Облік і аудит. – 2012. – № 8. – С. 10-13.
2. Білик М. С. Економічний аналіз : підручн. / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній / за ред. проф. Г. І. Кіндрацька. – 3-тє вид., і доп. – К. :, 2008. – 487 с.
4. Білиця Ю. В. Підвищення ефективності фондів підприємств / Ю. В. Білиця, // Економіка транспорту. – 2012. – Вип. 4. – С.87-89.
5. Грінько А. П. Облік основних засобів: теорія./ А. П. Грінько // Харків :Х, 2009. – 334 с.
6. Гурчук Ю. // Теорія і практика АПК та сільських територій : матеріали XVII Міжнародного науково-практичного форуму; 14-16 .09. 2016 р. – Львів : Ліга-с, 2016. – С. 198-202.
7. Домаскіна М. А. Оптимальна діяльність аграрного підприємства. / М. А. Домаскіна, – Режим доступу : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2015/19.pdf.
8. Єпіфанова О. Ю. Аналіз відтворення і використання основних засобів підприємств Німеччини / О. Ю. Єпіфанова, // Економічний простір. – 2012. – №58. – С. 172-177.
9. Зінченко О.В. Економічна сутність основних засобів у нормативно-правовому забезпеченні: обліковий аспект / О.В. Зінченко, Н.В. Федірко // Міжнародний науковий журнал. – 2015. – №8. – С. 155-157.
10. Кінева Т. С. Теоретичні засади обліку основних засобів / Т. С. Кінева, // Економіка. – 2015. – №10(20). – С. 10-17.
11. Кимаренко Т. Г. Оцінка основних засобів в обліку / Т. Г. Кимаренко // Збірник «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси». – В. 9 (33). – Ч. 2. – 2012. – С.119-129.
12. Красота О. Г. Управлінський облік використання та придбання основних засобів в сільському господарстві / О. Г. Красота // В. – 2011. –

№112. – С. 385-391. Економічний вісник. – Тернопіль : 2014. – Том 45. – № 2. – С. 107-116.

14. Лавличенко В. В. Проблемні факти оцінки основних засобів та інших необоротних матеріальних активів / В. В. Лавличенко. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/nvlnau/Ekon/2009_5/articles/Langazova_V.V.pdf

15. Мазівкава І. О. Особливості відтворення основних засобів на підприємствах / І. О. Мазівкава // Облікові відносини в Україні. – 2006. – №4(59). – С. 58-61.

16. Матушкіна М. П. Генезис категорії «основні засоби» як об'єкта обліку / М. П. Матушкіна // . – 2014. – №5(08). – С. 153-156.

17. Мац Т. П. Документальне відображення обліку основних засобів у сільськогосподарських підприємствах / Т. П. Мац // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. – №2(10). – С. 161-167.

18. Мордвінцева Т. В. Основні засоби підприємств: економічна сутність / Т. В. Мордвінцева. – Режим доступу : http://old.znau.edu.ua/visnik/2011_1_2/34.

19. Мосаковський В. Основні напрямки обліку в Україні / В. Мосаковський, Т. Кононенко // Облік і аудит. – 2014. – №6. – С. 35-40.

20. Осіпчук Г. С. Система обліку амортизації як предмет відтворення основних засобів підприємства] / Г. С. Осіпчук. – Режим доступу : http://old.znau.edu.ua/visnik/2011_1_2/34.

21. Ошмарін Я. В. Облікове забезпечення амортизаційної політики підприємств АПК [Текст] : канд. екон. наук : 08.00.09 / Я. В. Ошмарін – Київ, 2008. – 20 с.

22. Павлюков І. Облік переоцінки основних засобів / І. Павлюков // Облік і аудит. – 2011. – № 6. – С. 3-10.

23. Пилипенко С. В. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартості [Електронний ресурс] / С. В. Пилипенко. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/Pylypenko>.

24. Пиріжок Є. С. Основні засоби» та їх ух на підприємстві / Є. С. Пиріжок, Н. Т. Кулікова // Проблеми теорії та методології обліку, контролю і аналізу. – 2011. – Вип. 2(20). – С. 397-405.
25. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради. – 2011. – № 13-17. – Ст. 112.]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
26. Пуйда Г. В. Амортизаційна політика як метод управління технічними ресурсами підприємства / Г. В. Пуйда // Бізнес Інформ. – 2014. – №1. – С. 226-231.
27. Радіонова Н. Й. Шляхи вдосконалення обліку і контролю основних засобів.] / Н. Й. Радіонова, Л. М. Ременюк. – Режим доступу : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/75.pdf.
28. Рибченко М. Ф. Теоретико-методологічні методи оцінювання основних засобів / М. Ф. Рибченко // Держава та регіони. – 2011. – № 2. – С. 225-228.
29. Рилєєв С. В. Основні засоби як облікова категорія: вітчизняний та зарубіжний досвід / С. В. Рилєєв, Н. В. Скрипник // Інноваційна економіка. – 2012. – № 7. – С. 259-262.
30. Саблук П.Т. Проблеми забезпечення дохідності АПК в Україні в постіндустріальний період / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2008 – № 4 – С. 19-37.

ДОДАТКИ

Оцінка руху та функціонального стану основних засобів

ТОВ «Агро-Світ»

Показник	2 017р.	2 018р.	2 019р.	2 020р.	2 021р.	Відношення у % (відхилення,+; 2021 р. до 2017 р.
<i>Вихідна інформація, тис. грн</i>						
Вартість основних засобів на початок року	76176,0	82560,0	83020,0	91052,0	99067,0	130,05
Надійшло за рік	6461,0	537,0	8250,0	9163,0	1273,0	19,70
Вибуло за рік	77,0	77,0	218,0	1148,0	1126,0	1462,34
Вартість основних засобів на кінець року	82560,0	83020,0	91052,0	99067,0	99214,0	120,17
Нараховано амортизації за рік	4862,0	2189,0	6248,0	6050,0	1002,0	20,61
Знос основних засобів: а) на початок року	42009,0	46871,0	49060,0	55308,0	61358,0	146,06
б) на кінець року	46871,0	49060,0	55308,0	61358,0	62360,0	133,05
<i>Показники руху основних засобів</i>						
Річний приріст (+) або зменшення (-), тис. грн	6384,00	460,00	8032,00	8015,00	147,00	2,30
Темп зростання (зниження), %	108,38	100,56	109,67	108,80	100,15	-8,23
Темп приросту (зменшення), %	8,38	0,56	9,67	8,80	0,15	-8,23
Коефіцієнт оновлення, %	7,83	0,65	9,06	9,25	1,28	-6,54
Коефіцієнт вибуття, %	0,10	0,09	0,26	1,26	1,14	1,04
Період оновлення (можливого повного вибуття), років	12,95	180,65	11,37	12,52	682,68	669,74
Коефіцієнт заміни (простого відтворення), %	1,19	14,34	2,64	12,53	88,45	87,26
Коефіцієнт розширення (розширеного відтворення), %	98,81	85,66	97,36	87,47	11,55	-87,26
Період обороту, років	16,32	37,82	13,93	15,71	98,94	606,11
<i>Показники функціонального стану основних засобів</i>						
Коефіцієнт зносу, %:а) на початок року	55,15	56,77	59,09	60,74	61,94	112,31
б) на кінець року	61,53	59,42	66,62	67,39	62,95	102,30
Коефіцієнт придатності, %:а) на початок року	44,85	43,23	40,91	39,26	38,06	84,86
б) на кінець року	38,47	40,58	33,38	32,61	37,05	96,32

Додаток Б

Фінансові результати діяльності ТОВ «Агро-Світ», тис. грн.

Показник	2 017р.	2 018р.	2 019р.	2 020р.	2 011р.	Відношення у % 2021 р. до 2017 р.
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8532,00	9548,00	17329,00	11082,00	11124,00	130,38
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10566,00	11322,00	17928,00	12026,00	12070,00	114,23
У % до доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	123,84	118,58	103,46	108,52	108,50	-15,34
Операційні витрати, у тому числі:						
а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);	7196,00	7881,00	13374,00	8201,00	8234,00	114,42
б) адміністративні витрати;	718,00	888,00	1088,00	1070,00	1100,00	153,20
в) витрати на збут;	283,00	347,00	1050,00	160,00	171,00	60,42
г) інші операційні витрати.	2339,00	2163,00	2208,00	2385,00	2354,00	100,64
Валовий прибуток (збиток)	3370,00	3441,00	4554,00	3825,00	3836,00	113,83
У % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	31,89	30,39	25,40	31,81	31,78	-0,11
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	30,00	43,00	208,00	210,00	211,00	703,33
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	30,00	43,00	208,00	210,00	211,00	703,33
Податок на прибуток від звичайної діяльності	-	-	-	-	-	-
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності	30,00	43,00	208,00	210,00	211,00	703,33
У % до прибутку від звичайної діяльності до оподаткування	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Надзвичайні витрати і податки з надзвичайного прибутку	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток (збиток)	30,00	43,00	208,00	210,00	211,00	703,33
У % до прибутку (збитку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	0,35	0,45	1,20	1,89	1,90	1,55
У % до валового прибутку (збитку)	0,89	1,25	4,57	5,49	5,50	4,61

Додаток В

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ТОВ «Агро-Світ», тис. грн.

Показник	2 017р.	2 018р.	2 019р.	2 020р.	2 021р.	Відношення у % (відхилення,+); 2021 р. до 2017ррррр р.
Оцінка ліквідності						
Високоліквідні активи (A1)	25,00	240,00	107,00	46,00	90,00	360,00
Середньоліквідні активи (A2)	1049,00	527,00	519,00	496,00	369,00	35,18
Низьколіквідні активи (A3)	7926,00	7419,00	8161,00	8261,00	9526,00	120,19
Найбільш строкові зобов'язання (П1)	-	-	-	-	-	-
Короткострокові зобов'язання (П2)	-	-	-	-	-	-
Довгострокові зобов'язання (П3)	-	-	-	-	-	-
Оцінка платоспроможності						
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,22	0,11	0,01	0,05	384,50
Проміжний коефіцієнт покриття	0,52	0,71	0,63	0,11	0,24	45,65
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	4,38	7,59	8,85	1,86	5,19	118,49
Коефіцієнт загальної платоспроможності	34,35	63,24	71,05	15,33	37,84	110,15
Оцінка оборотності оборотних активів						
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7226,00	8050,00	14498,00	9235,00	9270,00	128,29
Середньорічна вартість оборотних активів	9000,00	8593,00	8486,50	8795,00	9394,00	104,38
Коефіцієнт обертання оборотних активів	0,80	0,94	1,71	1,05	0,99	122,91
Коефіцієнт завантаження оборотних активів	1,25	1,07	0,59	0,95	1,01	81,36
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	448	384	211	343	365	81,36

Додаток Д
Оцінка ділової активності ТОВ «Агро-Світ»

						Відношення у
Коефіцієнт обертання оборотних активів	0,80	0,94	1,71	1,05	0,99	122,91
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	448	384	211	343	365	81,36
Коефіцієнт обертання оборотних виробничих фондів	1,72	1,79	2,93	1,65	1,58	91,85
Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів, днів	210	201	123	218	228	108,87
Коефіцієнт обертання готової продукції і товарів	1,94	2,53	5,09	3,53	3,07	158,12
Тривалість одного обороту готової продукції і товарів, днів	185	142	71	102	117	63,24
Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	6,89	10,22	27,72	18,20	21,43	311,15
Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	52	35	13	20	17	32,14
Коефіцієнт обертання власного капіталу	0,11	0,12	0,21	0,13	0,13	125,44
Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	3378	3034	1697	2677	2693	79,72
Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості	4,62	6,85	15,18	3,88	3,41	73,83
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості, днів	78	53	24	93	106	135,45

Додаток Ж

Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану

Показники	2 017р.		2 018р.		2 019р.		2 020р.		2 021р.		Питома вага (Vi, %) в інтегрованому показнику
	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
Показники ліквідності											
Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття)	4,38	10	7,59	10	8,85	10	1,86	10	5,19	10	8
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,52	7	0,71	9	0,63	8	0,11	2	0,24	4	8
Показники ділової активності											
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів (тривалість одного обороту дебіторської заборгованості)	52,26	10	35,24	10	12,99	10	19,78	10	16,80	10	8
Період оборотності запасів, днів	300,48	0	257,32	2	178,41	4	265,99	1	283,53	10	8
Період оборотності активів, днів	3480,76	0	3103,67	0	1722,43	0	2788,59	0	2822,37	0	8
Показники фінансової незалежності											
Коефіцієнт фінансової незалежності, % (коефіцієнт концентрації залученого капіталу)	2,91	10	1,58	10	1,41	10	6,52	10	2,64	10	8
Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, % (коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів)	77,16	10	86,83	10	88,70	10	46,27	10	80,72	10	8
Показники рентабельності											
Рентабельність продажу, %	0,35	5	0,45	5	1,20	6	1,89	6	1,90	6	9
Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	0,01	5	0,02	5	0,07	5	0,07	5	0,07	5	9
Рентабельність капіталу, % (загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу)	0,01	5	0,02	5	0,08	5	0,08	5	0,08	5	9
Інші показники											
Знос основних засобів, % (коефіцієнт зносу основних засобів)	56,77	7	59,09	7	60,74	6	61,94	6	62,85	6	7
Частка простроченої дебіторської заборгованості, %	0,00	10	0,00	10	0,00	10	0,00	10	0,00	10	5
Частка простроченої кредиторської заборгованості, %	-	10	-	10	-	10	-	10	-	10	5
Інтегрований показник фінансового стану	6,60		6,92		7,02		6,30		7,18		-
Рейтинг фінансового стану	Б		Б		А		Б		А		-